

BESMELE

Besmele olarak adlandırılan ‘Bismillahirrahmânirrahim’ cümlesi, ‘Esirgeyen ve bağışlayan Allah’ın adıyla başlarım.’ demektir. Müslüman, yapacağı bütün meşru işlere bu cümleyle başlamalıdır.

Besmele, Allah’a güvenmenin, O’na teslim olmanın, O’ndan yardım dilemenin, O’na sığınmanın ifadesidir. Mü’min her hayırlı işinde sadece Allah’ın yardımına güvenir, O’nun rahmetini umar. Çünkü her şeye hayat veren Allah’tır. Her şey O’nun iradesiyle başlar ve yine O’nun iradesiyle son bulur. Her başlangıç, her hareket, her yöneliş O’nun dilemesi ve takdiriyle meydana gelir. Bu sebeple her meşru işe O’nun adını anarak başlamak, Müslümanın temel hedefi olmalıdır.

Müslüman kişi mabedine, evine, işyerine, girerken; sözüne, konuşmasına, dersine başlarken, bağında bahçesinde, bürosunda ve işyerinde çalışırken besmeleyi terennüm etmeli, onu bir hayat tarzı haline getirmelidir.

Allah, işine besmeleyle başlayanların işini kolaylaştırır. Besmelesiz başlanan işten beklenen sonucu elde etmek zorlaşır. Sevgili Peygamberimiz; “*Besmele ile başlanmayan her önemli iş sonuçsuz kalır!*” (Fezvu’l-Kadir, V/13) buyurmakla bizleri bu konuda uyarmıştır.

ÖZLÜ SÖZ

Şefkat ve merhamette güneş gibi ol, başkalarının kusurunu örtmede gece gibi ol, cömertlikte ve yardım etmede akarsu gibi ol, hiddet ve asabiyette ölü gibi ol, tevazu ve alçak gönüllükte toprak gibi ol, ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol. (Mevlana)

FÂTİHA SÜRESİ

Mekke döneminde inmiştir. Yedi âyettir. Kur’an-ı Kerim’in ilk sûresi olduğu için “başlangıç” anlamına gelen “Fâtiha” adını almıştır.

Kur’an’ın içerdiği esaslar öz olarak Fâtiha’da vardır. Zira övgü ve yüceltmeye layık bir tek Allah’ın varlığı, onun hakimiyeti, tek mabut oluşu, kulluğun ancak ona yapılıp ondan yardım isteneceği, bu sûrede özlü bir şekilde ifade edilir.

Fâtiha sûresi aynı zamanda baştan sona eşsiz güzellikte bir dua, bir yakarıştır.

AMELLER NİYETLERE GÖREDİR

Her şeyin özü ve başı niyettir. Yapılan ameller niyetlere göre değer kazanır. Hz. Peygamber, *“Ameller niyetlere göredir. Her kişi için niyet ettiğinin karşılığı vardır...”* (Buhârî, “İman”, 41; Müslim, “İmâre”, 155). buyurarak; yapılan ibadetlerin, iş ve hizmetlerin ancak niyetlere göre karşılığının alınabileceğini haber vermişlerdir. Bu bakımdan ibadetlerde de niyet şart koşulmuştur.

Zira yapılan bir ibadet veya herhangi bir hayır hizmeti, görünüş bakımından güzel olabilir; ancak o ibadet ve hizmetin Allah katında makbul olması için samimi bir niyete ve yalnızca Allah rızasına dayanması şarttır. O halde amelleri Allah katında değerli kılan niyet ve ihlâstır.

BAKARA SÛRESİ

Medine’de inmiştir.

Kur’an’ın en uzun sûresi olup 286 ayettir. Adını, 67-73. ayetlerde yer alan “bakara” kelimesinden alır.

Sûrede, inanç, ibadet ve muamelat; Allah’ın varlığı ve birliği, mümin, münafık ve inkârcılar, insanın yaratılışı; İsrailoğulları, Hz. İbrâhim, Kâbenin inşası ve kible oluşu, yiyecekler, kısas, vasiyet, oruç, hac, nikâh, talak ve ticari hayat gibi hususlarla ilgili pek çok konu yer alır.

ÖZLÜ SÖZ

İlmi öğrenmeden önce edebi öğren.

(İmam Malik)

HZ. ZEKERİYYA

Davud (a.s.) soyundan olup Yahya (a.s.)'nin babasıdır. Kur'an'da ismi geçen peygamberlerdendir. Yaşı ilerlediği bir zamanda Allah'a şöyle dua etti "...*Rabbim katından bana bir oğul bağışla ki, bana ve Yâkub oğullarına mirasçı olsun! Rabbim! Onun, senin rızanı kazanmasını da sağla!*" (Meryem, 19/4-6) "*Ya Rabbi! Bana kendi katından temiz bir soy bahşet!*" (Âli İmran, 3/38)

Allah Teala duasını kabul ederek, O'na Yahya (a.s.)'yi evlat olarak verdi. Kur'an'da Zekeriyya (a.s.) ile ilgili ayetlerin çoğu dua mahiyetindedir.

Zekeriya (a.s.) kavmini Allah'a inanmaya davet etti. İnsanları dünya ve ahiret saadetine çağırdı. Azgınlık eden, küfre dalan insanlar tarafından şehit edildi.

ÂL-İ İMRÂN SÜRESİ

Medine döneminde inmiştir. 200 âyettir. Sûre, adını 33. âyette geçen "Âl-i İmrân" tam-lamasından almıştır.

İmrân, Hz.Mûsâ ile Hz.Hârûn'un babasıdır. Âl-i İmrân, İmrân ailesi demektir.

Sûre'de Allah katında yegane geçerli dinin İslam olduğu vurgulanmakta, İslam'ın inanç esasları ile bazı temel ahlak kavramları üzerinde durulmakta, Meke'deki kutsal evden (Kabe) söz edilmekte, hac vecibesine ve bazı ameli konulara değinilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

Nice insanlar gördüm, üzerinde elbisesi yok. Nice elbiseler gördüm, içinde insan yok.

(Mevlana)

ADALETTEN AYRILMAMAK

İslam'ın en temel erdemlerinden biri olan adalet, her hak sahibine hakkının verilmesi, kimseye haksızlık edilmemesi demektir.

İslam'da adalet insanlar arasında sınıf ve statü farkı gözetilmeksizin herkese karşı ve Allah için uygulanır. Adalet, kişinin kendine ve toplumun diğer bireylerine karşı her zaman ve her şart altında gözetmek durumunda olduğu; hak, eşitlik, denge, orta yol gibi değerleri bir araya getiren bir erdemdir.

Adalet, mülkün yani yönetimin temelidir. Hukukta, mirasta şirket vb. paylaşımlarda kalıcılığın ve devamlılığın birinci şartıdır. Fert ve toplum için huzur ve güven kaynağıdır.

Allah adaleti emretmiş, zulmü ise yasaklamıştır.

NİSÂ SÜRESİ

Mümteherine sûresinden sonra Medine'de inmiştir. Bakara sûresinden sonra Kur'an'ın en uzun sûresidir. Toplam 176 ayettir.

Sûrede; Bütün insanlığın kardeşliği, evlenme ve miras gibi konular ele alınmıştır. Sûre, "Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan; ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının...." (Nisa, 4/1) hitabı ile başlamıştır.

Sûrede kadınlar, cemiyet içinde kadınların hukuki ve ictimai yer ve değerlerinden bahsedildiği için adına "Nisa" denmiştir.

ÖZLÜ SÖZ

İlim dağıtmakla çoğalır, mal ise dağıtılmakla noksanlaşır. İlim hükmeden, mal ise kendisine hükmedilendir.

(Hz. Ali)

HADDİ AŞMAMAK

Yüce Allah kullarına riayet etmeleri gereken bir takım kurallar, ölçüler veya sınırlar belirlemiştir. Kur'an'da “hudûdullah” olarak ifade edilen bu sınırları dikkate almadan hareket eden kimse haddi aşmış sayılmakta ve kınanmaktadır. Kendine hakim olup Allah'ın koyduğu sınırları aşmayan, O'nun karşısında sahip olduğu konumun bilincinde olan, her işinde ölçülü ve dengeli davranan kimseler ise gerçek inananlardır. Yaratıcının belirlediği ölçülerin dışına taşmamaya çalışmak müminin kulluk görevidir. Mümin yemesinde, içmesinde, konuşmasında, vaktini kullanmasında, harcamalarında, kısacası hayatın her alanında dengeli olmalı ve şu duayı dilinden düşürmemelidir: *“Ey Rabbimiz! Günahlarımızı ve işimizdeki israfımızı (taşkınlığımızı) bağışla...”* (Âl-i İmrân, 3/147)

MÂİDE SÛRESİ

Mâide sûresi, Mushaf'taki sıralamaya göre beşinci, iniş sırasına göre 112. sûredir. 120 ayettir. Adını 112, 114. ayetlerde geçen “mâide” (sofra) sözcüğünden almıştır.

Sûrede, Ehl-i kitabın inançları, sözleşmelere bağlılık, yardımlaşmada ölçü, helal ve haram olan yiyecekler, Ehl-i kitabın kestiğinin yenilmesinin, kadınları ile evlenilmesinin cevazı, abdest, gusül, teyemmüm, içki ve kumar yasağı, yemin kefareti gibi konular yer almaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

*Dert, insanı yokluğa götüren rahvan attır.
(Mevlana)*

CUMA NAMAZI

Yüce dinimiz İslam, Cuma gününü müslümanlar için önemli bir gün olarak tayin etmiştir. Kur'an-ı Kerim'de; *"Ey iman edenler! Cuma günü namaza çağrılınca Allah'ı anmaya (namaz kılmaya) koşun ve alışverişi bırakın."* (Cum'a, 62/9)

Cuma günü camiye gelmeden önce beden temizliği yapmak ve manevi iklimden en iyi şekilde yararlanmak için kalbi ibadete hazırlamak ve camiye gelmek Peygamber Efendimizin sünnetlerindedir.

Sevgili Peygamberimiz; *"Kim Cuma günü boy abdesti alır, en güzel elbiselerini giyer, sonra da camiye gidip insanları rahatsız etmeden sükunet içinde hutbeyi dinler ve namazı kıalarsa bu yaptığı o Cuma ile geçmiş Cuma arasındaki günahları için kefarettir."* (Ebu Davud, "Taharet", 127) buyurmuştur.

EN'ÂM SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir.

Kuvvetli görüşe göre, 91, 92, 93, 151, 152 ve 153. âyetler Medine'de inmiştir. 165 âyettir.

Adını 136, 138 ve 139. âyetlerde yer alan "el-En'âm" kelimesinden almıştır.

En'âm, koyun, keçi, deve ve sığır cinsi ehli hayvanları ifade eden bir kelimedir. Sûrede başlıca tevhide, adalete, peygamberliğe, ahirete dair meseleler ile, küfrün ve batıl inançların reddi, ve bazı temel ahlâk kuralları konu edilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

Ehil olmayanlara sabretmek ehil olanları parlatır.
(Mevlana)

PEYGAMBERLER HATİBİ: HZ. ŞUAYB (A.S.)

Kur'an'da adı geçen peygamberlerden biri olan Hz. Şuayb, Hz. İbrahim'in torunlarından. Hz. Musa'nın da kayın pederidir. Medyen ve Eyke halkına peygamber olarak gönderilmiştir.

Şuayb (a.s), büyük bir hatipti. İnsanları güzel söz ve nasihatlarla aydınlatmaya çalıştı. Dolayısıyla ona "Peygamberler hatibi" denilmiştir.

Medyenlileri: *"Ey kavim! Allah'a kulluk edin... ölçüyü ve tartıyı tam yapın. İnsanların mallarını ve haklarını eksiltmeyin... yeryüzünde bozgunculuk etmeyin..."* (Araf, 7/85) diyerek Allah'a kulluğa çağırmıştır.

Bozgunculukta sınır tanımayan Medyenliler, Hz. Şuayb'ın tüm uyarılarına rağmen kötülüklerden vazgeçmemişler ve ilahi azaba uğramışlardır.

Hayatının sonlarına doğru gözlerini kaybeden Hz. Şuayb, Mekke'de vefât etmiştir.

A'RÂF SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 163-170. âyetlerin Medine döneminde indiğini söyleyen âlimler de vardır. 206 âyettir.

Sûre adını, 46. ve 48. âyetlerde geçen "el-A'râf" kelimesinden almıştır.

"el-A'râf", yüksek yerler, yüksek mevkiler demektir. Sûrede temel konu olarak, iman meseleleri, ahiretle ilgili hususlarla vahyin önemi, ilahi vahyin doğruluğu ve vahye duyulan ihtiyaç işlenmektedir

ÖZLÜ SÖZ

Doğruluk emanet, yalancılık hıyanettir.

(Hz. Ebu Bekir)

HZ. HUD VE AD KAVMI

Hız. Hûd (a.s.) Âd kavmine gönderilmiştir. Âd kavmi, birinci ve ikinci Âd diye ikiye ayrılır. Nûh kavminden sonra yaşamışlardır. (A'raf, 7/69) Âd kavminin yaşadığı bölge Hadramevt ve Yemen civarındır.

Allah (c.c.), Âd kavmine bereketli bir arazi, ayrıca yaratılışça güç-kuvvet ihsan etmiştir. (A'raf, 7/69) Buna mukabil onlar Hız. Hûd'un "Ey kavmim! Allah'a kulluk edin. Sizin için O'ndan başka hiçbir ilâh yoktur. Allah'a karşı gelmekten sakınmaz mısınız?" (A'raf, 7/65-66) çağrısına kulak vermeyerek büyüklük taslamış, öldükten sonra dirilmeyi inkâr edip, putlara tapmışlardır. Allah (c.c.) da, inkârları ve haddi aşmalarından dolayı onları helak etmiştir. (A'raf, 7/72); (Kamer, 54/18-20)

ENFÂL SÛRESİ

Medine döneminde hicretin ikinci yılında Bedir savaşından sonra inmiştir. 75 Âyettir.

Sûre, adını ilk ayetteki "el-Enfâl" kelimesinden almıştır.

Enfâl savaş ganimeti demektir. Sûrede başlıca, savaş, savaşın amacı, barış, savaşta ele geçen esirler ve özellikle Bedir savaşı sonrası elde edilen ganimetler, bunların kimlere ve nasıl pay edileceği konu edilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

Kuzgun, bağda kuzgunca bağırır. Ama bülbül, kuzgun bağırıyor diye güzelim sesini keser mi hiç?

(Mevlana)

İSRAF

Aşırıya kaçmak, haddi aşmak veya nimetleri gerektiği yerde gerektiği ölçüde kullanmamak anlamına gelen israf dinimizce yasaklanan ahlâkî davranışlardan biridir. Harcamalarımız, zorunlu bir ihtiyacımızı veya yaşamımızı kolaylaştıran bir gereksinimimizi karşılamıyorsa israf ediyoruz demektir. Nitekim bir hadisinde *“Kibre düşmeden ve israfı kaçmadan yiye, sadaka verin ve giyinin!”* (Nesâî, “Zekât”, 66) buyuran Efendimiz (s.a.s.) gururlanma ve gösterişe yol açacak tüketimin israf olacağını belirtmiştir. Bilinçsiz tüketim sadece bireysel ahlâkı yozlaştırmakla kalmaz, toplumsal refahı ve huzuru da olumsuz etkileyen boyutlara ulaşır. Özellikle millî kaynakların fütursuzca tüketimi, hem millî serveti hem de bunun için harcanan enerji ve zamanı zayi etmektedir.

TEVBE SÜRESİ

Kur'an-ı Kerim'in dokuzuncu süresidir. 129 ayettir. Son iki ayeti hariç Medine'de, Hz. Peygamber'in irtihaline yakın bir zamanda nâzil kılınmıştır. Adını, Allah'ın kullarının tövbesini kabul edeceğini bildirdiği 104. ayetinden almıştır. İlk ayette geçen “berâet” kelimesinden dolayı bu adla da anılmıştır. Başında besmele olmayan tek sûredir. Bu sûrede yaptıkları anlaşmalara bağlı kalan ve bağlı kalmayan kesimlerle gerçekleştirilecek ilişkilerden yola çıkılarak bütün Müslümanlara mesajlar verilmekte, muhtelif vesilelerle tevhit ve ahiret inancıyla Allah'a ibadet ve itaatten bahsedilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

Pisler, pisliklerini yapar ama sular da temizlemeye çalışır.
(Mevlana)

HZ. YUNUS (A.S.)

Yunus (a.s.), Kur'an'da adı geçen peygamberlerdendir. Diğer peygamberler gibi, Hz. Yunus'un kıssası da inananların ibret alması için Kur'an'da anlatılmıştır.

Yunus (a.s.), yüz bini aşkın nüfusu olan bir şehre insanları tevhide çağırarak için peygamber olarak gönderilmiştir. Yunus (a.s.), putperest olan kavmini Allah'a inanmaya çağırması ancak içlerinden çok azı ona tâbi olmuştur. Kavmine öfkelenen Yunus Peygamber de Rabbinden izin almadan bir gemiye binerek şehri terk etmeye kalkışmış, ancak sonra bu yaptığından pişman olarak Allah'a tevbe etmiş ve O'ndan bağışlanma dilemiştir.

Neticede Allah Teâlâ onu bağışlamış ve kavmini de hidayete erdirmiştir. (bkz. Enbiya, 21/ 87-88; Saffat, 37/143-147)

YÛNUS SÛRESİ

40,94,95 ve 96. âyetler Medine döneminde, diğerleri Mekke döneminde inmiştir. 109 âyettir.

Sûrede temel konu olarak Allah'ın rahmetinin gazabına üstün olduğu vurgulanmaktadır.

Sûrede, Yunus, Nûh ve Mûsâ peygamberler ile bunların kavimlerinin kıssalarına yer verilmektedir. Sûre, adını içindeki Yûnus kıssasından almıştır.

ÖZLÜ SÖZ

*Genişlik, sabırdan doğar.
(Mevlana)*

SALİH (a.s.) VE SEMÜD KAVMI

Kur'an'da adı geçen peygamberlerden biri olan Salih (a.s.), zayıfları ve fakirleri gözeten, hastaları ziyaret eden, hayırlı işlerle uğraşan, güvenilir bir kimseydi.

Semud kavmi, Allah'a isyan edip küfre sapmıştı. Onları uyarmak ve Allah'a ibâdete yöneltmek için Salih (a.s.) görevlendirilmişti. Ona inananların sayısı oldukça azdı. Çoğunluğun, mucize olarak gelen deveyi öldürmeyi planlamaları üzerine Salih (a.s.), böyle bir şey yaptıkları takdirde helâk edilecekleri uyarısında bulunmuştu. Ancak onlar, bütün uyarılarına kulak tıkayarak deveyi kesmişler ve Salih (a.s.)'ı yalanlamışlardı. Bunun üzerine Cenab-ı Hakk, günahları yüzünden onları helak etti (*Hûd, 11/62-68*).

HÛD SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 123 âyettir.

Sûre, adını içinde söz konusu edilen Hûd peygamberden almıştır.

Sûrede başlıca tevhit, Kur'an'ın mucize oluşu, peygamberlik, öldükten sonra dirilme ve ceza konuları ele alınmakta ve bunlar, Nuh, Hud, Salih, İbrahim, Lut, Şuayb ve Musa gibi bazı peygamberlerin kıssalarıyla desteklenmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

Kişinin gücü, günün birinde tükenir, ama bilgi yaşar. Bilginin ışığı, kapalı gözlerden bile içeri sızar, aydınlığa kavuşturur.

(Şeyh Edebali)

GÜZELLİK VE İFFETİN SEMBOLÜ HZ. YUSUF (A.S.)

Hız. Yusuf, bütün güzelliğine rağmen, iffetin sembolü olmuştur. O kapıların kilitlendiği bir mekanda, kendisine gönlünü kaptıran ev sahibesi, üstelik Mısır Azizi'nin eşinin "Haydi gel-sene!" teklifine, *"Allah'a sığınırım,"* (Yusuf, 12/24). diyerek tam bir ibret dersi veriyordu. Züleyha'nın *"eğer emrettiğimi yapmazsa mutlaka zindana atılacak..."* (Yusuf, 12/32) tehdidine boyun eğmeyerek,

"Ey Rabbim! Zindan bana, bunların beni dâvet ettiği şeyden daha sevimlidir. Onların tuzaklarını benden uzaklaştırmazsan onlara meyleder ve cahillerden olurum." (Yusuf, 12/33) diyerek Rabbine sığınıyor ve yıllarca hapiste yatmaya razı oluyor, Allah'a teslimiyetin, iffetin ve sadakatın zirvesine ulaşıyordu.

YÛSUF SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 111 âyettir.

Sûre adını 4. ayetten itibaren 101. ayetin sonuna kadar kıssası anlatılan Yusuf aleyhisselamdan almıştır.

Bu sûrede Yûsuf Peygamberin hayatta karşılaştığı sıkıntılar ve bunlara sabrederek nasıl başarıya ulaştığı anlatılmakta ve inananlar için faydalı öğütler, önemli mesajlar verilmektedir.

Kur'an'da baştan sona kadar bir tek konuyu anlatan tek sûre budur.

ÖZLÜ SÖZ

Hayvan ölür semeri kalır, insan ölür eseri kalır. Gidenin değil, bırakmayanın ardından ağlamalı.

(Şeyh Edebali)

GUSÜL

Cünüplük, hayız ve nifas gibi hükmi kirlilik halinden kurtulmak için vücudun tamamını temiz su ile yıkamaya gusül denir. Kur'an-ı Kerim'de, "Eğer cünüp iseniz, iyice temizlenin (yıkamın)" (Nisa, 4/43; Maide, 5/6) buyurulmaktadır.

Gusletmek isteyen önce besmele çeker ve : "Niyet ettim Allah rızası için gusletmeye" diye niyet eder. Ellerini yıkadıktan sonra avret mahallerini yıkar, bedeninde bir necaset var ise onu temizler. Sonra sağ eli ile üç defa ağzına su alarak iyice çalkalar, daha sonra üç defa burnuna su çekerek temizler ve namaz abdesti gibi abdest alır. Sonra da, hiç kuru yer kalmamasına dikkat ederek bütün vücudunu yıkar. En sonunda da ayaklarını yıkayarak guslünü tamamlar.

RA'D SÜRESİ

Ra'd sûresi, Mekke döneminde inmiştir ve 43 âyettir. Mushaf'taki sıralamada on üçüncü, iniş sırasına göre doksan altıncı sûredir. Muhammed sûresinden sonra, Rahman sûresinden önce nazil olmuştur. Adını sûredeki gök gürültüsü anlamına gelen "Ra'd" kelimesinden almıştır.

Surede, Allah'ın birliği, peygamberlik, öldükten sonra dirilmek ve hesap ile müşriklerin İslam hakkında ortaya attıkları şüpheler konu edilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

*Geçmişini bilmeyen, geleceğini de bilemez.
(Şeyh Edebalı)*

ATEŞİN YAKMADIĞI PEYGAMBER: HZ. İBRAHİM

Hız. İbrahim'in putperest kavmine karşı verdiği tevhit müca-
delesini Kur'an-ı Kerim'de şöyle anlatılır: Hız. İbrahim, taptık-
ları putların ne kadar aciz ve işe yaramaz olduğunu kavmine
göstermek üzere fırsat kollar.

Bir bayram günü halk şenlik için şehir dışına çıkınca put ha-
neye girerek en büyük put dışındaki bütün putları kırar. Kavmi
döndüğünde durumu görüp O'nu sorguya çeker, O da, "Belki
de şu büyükleri yapmıştır, ona sorun" der.

Nihayet putperest toplum Hız. İbrahim'i ateşe atmak suretiyle
cezalandırmaya kalkışır. Ancak Allah'ın, "*Ey ateş, İbrahim'e
karşı serinlik ve esenlik ol*" emri üzerine ateş Hız. İbrahim'i yak-
maz (Enbiyâ, 21/52-72).

İBRAHİM SÛRESİ

Kur'an'ın ondördüncü sûresidir.
52 âyetten oluşmaktadır. 28 ve
29. âyetler Medine'de, diğerleri
Mekke'de inmiştir.

Hız. İbrahim'in duasını içere-
mesi ve İbrahim (a.s.) ve aile-
sinden söz edilmesi sebebiyle
sûreye bu ad verilmiştir.

Sûrede başlıca; temel iman
esaslarını teşkil eden Allah'a
iman, peygamberlere iman, öl-
dükten sonra dirilme ve benzeri
konular işlenmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

Nereden geldiğini unutma ki, nereye gideceğini unutmayasın.
(Şeyh Edebali)

PEYGAMBERİMİZİN YAŞLILARA KARŞI TUTUMU

Yaşlılık, insanın gücünde, sıhhatinde, bilgi vb. yönlerinde zayıfladığı hatta başkalarına muhtaç olduğu bir zaman dilimidir. (Nahl, 16/70; Yâsîn, 36/68) Hz. Peygamber (s.a.s.), yaşlılara karşı son derece müşfik idi. O pek çok yerde yaşlılara öncelik tanımış (Müslim, “Rü’yâ”, 19); ayrıca *“Küçüğüne acımayan, büyüğüne saygı göstermeyen bizden değildir.”* (Tirmîzî, “Birr”, 15) buyurarak yaşlılara saygılı olmamızı istemiştir. Peygamberimizin, *“yaşlılara saygının, Allah’a duyulan saygı ve tazimden ileri geldiğini”* belirtmesi (Ebû Dâvûd, “Edeb”, 20) son derece manidardır. Yine O, *“Zayıf ve düşkünlerinize dikkat ediniz! Zira siz ancak düşkünleriniz sayesinde yardım görür ve rızıklanırsınız”* (Ebû Dâvûd, “Cihâd”, 69) buyurmuştur.

HİCR SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 99 ayettir. Sûre, adını 80. ayette geçen “Hicr” kelimesinden almıştır.

Hicr, Medine’nin kuzeyinde vaktiyle Semûd kavminin yaşadığı bir yerin adıdır.

Sûrede başlıca Allah’ın birliği, peygamberlik, öldükten sonra dirilme ve hesap konuları ile peygamberlerin, çeşitli zamanlarda inkârcılara karşı verdikleri mücadeleler ele alınmıştır.

ÖZLÜ SÖZ

Şu üç kişiye; yani cahiller arasındaki alime, zengin iken fakir düşene ve hatırlı iken, itibarını kaybedene acı! Unutma ki, yüksekte yer tutanlar, aşağıdakiler kadar emniyette değildirlerdir. (Şeyh Edebalı)

HZ. LUT VE AZGIN KAVMI

Hız. İbrahim zamanında yaşayan Hz. Lût, önce ona iman etmiş ardından Sodom şehrinde peygamberlikle görevlendirilmiştir. Kendisine Allah tarafından ilim ve hikmet verilmiş, halkını hidayete çağırırnış ancak homoseksüellikle meşhur olan kavmi, bundan vazgeçmemiştir. Allah Teâlâ, meleklerini birer erkek suretinde Hz. Lût'a gönderdiğinde, bu misafirlere de iffete aykırı davranışlarda bulunmaya kalkışan bu kavim, gökten taş yağması şeklindeki bir azap ile yok edilmiştir (Hicr, 15/51-77).

Bu ibret verici durum, iffet anlayışımızı kişisel arzularımıza göre değil Yüce Allah'ın buyrukları doğrultusunda oluşturmamız gerektiğini ve, Allah'ın koyduğu kesin dinî sınırları çiğnemenin gerek ahirette gerekse dünyada cezasız kalmayacağını öğretmektedir.

NAHL SÜRESİ

Adını sûrenin 68. âyetinde geçen ve "Bal arısı" anlamına gelen 'Nahl' kelimesinden almıştır. Balın insana Allah'ın lutfettiği bir şifâ kaynağı olduğu anlatılan sûrede ayrıca Allah'ın varlığını ve birliğini gösteren deliller, vahiy, öldükten sonra dirilme ve Allah'ın huzurunda hesap verme gibi dinin temel konularına yer verilmektedir.

Kur'an-ı Kerim'deki sırasına göre 16, nüzul sırasına göre 70. sûredir. 128 âyetten oluşmaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

*Faydalı ile faydasız ayırt edebilenler, bilgi sahibi olanlardır.
(Şeyh Edebali)*

HAYAT VE TASARRUF

Tasarruf; genel anlamıyla yarınlarımız için gerekli olan ve şurada elimizde mevcut bulunan kaynakların idareli harcanmasıdır. Üzerinde yaşadığımız dünyanın kaynaklarının hayati değerinin olduğunu, gelecek nesilleri de düşünerek itinalı tüketmek gerektiğini çok iyi bilmeliyiz.

Yüce Allah; *“Onlar, harcadıklarında ne israf ne de cimrilik edenlerdir. Onların harcamaları bu ikisi arası dengeli bir harcamadır.”* (Furkan, 25/67) buyurarak tabiattaki dengenin korunmasını ve orta bir yolun tutulmasını emreder. İsrâf, lüks, gösteriş gibi aşırı tüketim maddi ve manevi birçok sıkıntıyı da doğurur.

Elimizde bulunan her şeyin imtihan vesilesi birer emanet olduğunu, bunları ölçülü bir şekilde kullanmamız gerektiğini unutmamalıyız.

İSRÂ SÛRESİ

Kur'an-ı Kerim'in 17. sûresidir. 26,32,33,57. ayetler ile 73-80. ayetler Medine döneminde, diğerleri ise Mekke döneminde nazil olmuştur. 111 ayettir.

Sûre, adını ilk ayette geçen “İsrâ” kelimesinden almıştır. “İsrâ” ise “geceleyin yürütmek” anlamına gelir ve Mîrac yolculuğunda, Peygamber (s.a.s.)'in bir gece, Mekke-i Mükerreme'den Kudüs'e götürülmesini ifade eder.

ÖZLÜ SÖZ

Gördün söyleme, bildin bilme.
(Şeyh Edebali)

TERZİLERİN PİRİ HZ. İDRİS

Hız. İdris; sabreden, sâlih ve çok sâdık bir peygamber olması bakımından Kur'an'da tanıtılan örnek insanlardandır. Onun gibi peygamberlerin, Allah'ın ayetleri okunduğunda gözyaşıyla secdeye vardığını bildiren Kur'an, namazı terkeden sonraki nesillerin, böyle erdemli kişilerin yolundan gitmeyi bırakarak kendi arzularına uymasını kınamaktadır (Meryem, 19/56-59). Beş vakit namazın farz kılındığı Mirac Gecesinde Hız. Peygamberin görüştüğü nebilerden biri de Hız. İdris'tir.

Manevi yücelme yanında maddî ilerlemede de insanlığa öncülük yapmış, terzilikle meşhur olmuştur. Elbise dikerken iğneyi her saplayışında "sübânellâh" dediğinden, akşama varıldığında o gün en çok sevap kazanan kimse olduğu rivayet edilmektedir.

KEHF SÛRESİ

Sûre, adını ilk defa dokuzuncu âyette olmak üzere, birkaç yerde geçen mağara anlamına gelen "kehf" kelimesinden almıştır.

Mekke döneminde inmiştir. Âyet sayısı 110'dur. Mushaf-taki sıralamada 18, iniş sırasına göre 69. sûredir.

Sûrede, inançları sebebiyle öldürülmekten kurtulmak için bir mağaraya sığınan gençlerin mucizevi halleri, Hız. Mûsâ ile Zülkarneyn konu edilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

*İşinde ve sözünde doğruluktan ayrılma. Hak, doğruların yardımcısıdır.
(Ali Fuad Başgil)*

GÜVENİLİR İNSAN: HZ. MUHAMMED

Kâbe, zaman içerisinde harap olmuştu. Bu sebeple Kureyşliler, Kâbe'nin tamirine karar verdiler. Kâbe'yi tamir ederek yeniden yaptılar. Ancak, Haceru'l-Esved'i yerine koyma hususunda anlaşamadılar. Çünkü her kabile bu şerefin kendisine ait olmasını istiyordu. Neredeyse kan dökülecekti. Ebu Ümeyye, harem kapısından ilk girenin hakem yapılarak anlaşmazlığın giderilmesini önerdi. Öneri kabul edildi. Beklemeye başladılar. Kapıdan ilk önce Peygamberimiz girdi. Buna çok sevinerek, "el-Emin, el-Emin, onun hakemliğine razıyız" dediler. Peygamberimize, peygamberlik verilmeden de güvenilir insan anlamında "el-emin" diyorlardı. Gerçekten İslâm medeniyeti güvenilirlik üzerine kurulmuştur. Nitekim Resûl-i Ekrem, bir hadislerinde Müslümanı, güvenilir insan olarak (Buhârî, "İman", 4) tanımlamıştır.

MERYEM SÛRESİ

Adını 16-40. âyetlerde anlatılan kıssadan alır. Sûrede Hz. Meryem'in -Allah'ın bir mucizesi olarak- Hz. İsa'yı babasız dünyaya getirmesi ayrıntılarıyla yer alır.

Hız. Meryem ve oğlu Hz. İsa hakkındaki iftiralar reddedilir.

Bazı peygamberlerin kıssaları ve tevhide davetleri anlatılır.

Daha sonra çeşitli öğüt/uyarılarla yer verilerek âhîret hallerinden bahsedilir ve tevhide vurgu yapılarak sona erer.

ÖZLÜ SÖZ

*Bilesin ki, atın iyisine doru, yiğidin iyisine deli derler.
(Şeyh Edebali)*

DOSTLUK VE SADAKATİN SEMBOLÜ: HZ. HATİCE

Hiz. Hatice Peygamberimizin ilk eşidir ve Peygamberimiz o vefat edinceye kadar başkasıyla evlenmemiştir. Yirmi beş yıl süren bu evlilikten Peygamberimizin soyunu sürdüren Hz. Fatıma dünyaya gelmiştir.

Peygamberimize vahiy geldiğinde ona ilk inanan ve sıkıntılı günlerinde onu her şeyle destekleyen Hz. Hatice olmuştur. O zengin bir kadındı ve bütün mal varlığını bu yolda harcayarak Peygamberimizin en zor günlerinde yanında olmuştur.

Hiz. Hatice Peygamberimize derin bir sevgi ve saygıyla bağlanmıştır. Onun dostluk ve sadakatının ifadesi olarak vefat ettiği yıl “Hüzün Yılı” olarak anılmıştır. Vefatından sonra da Peygamberimiz onu sürekli hayırla hatırlamıştır.

TÂ-HÂ SÛRESİ

Adını ilk âyetinden almaktadır.

Hiz. Peygamber’in mâneviyatını yükselten ve Allah’ın kudretine dikkat çeken ifadelerle başlanmış, ardından Hiz. Mûsâ’nın Firavun’la mücadelesine yer verilmiştir. Hiz. Âdem’in yaratılışına, şeytanın Hiz. Adem ve Hiz. Havva’nın cennetten çıkmalarına sebep oluşuna değinilmiş, inkârcıların âkabeti hatırlatılmış ve ebedî mutluluğun Allah’a saygıda kusur etmekten sakınanların olacağı belirtilmiştir.

Hiz. Ömer’in İslamiyet’i kabul edişyle ilgili etkilendiği âyetlerin Tâ-hâ sûresinin âyetleri olduğu rivayet edilir.

ÖZLÜ SÖZ

Sabır kara bir diken i yutmak, Diken içini parçalayıp geçerken de hiç ses çıkarmamaktadır.

(Şeyh Edebalı)

HZ. FATİMA

Hz. Fatıma, Hz. Muhammed' in (s.a.s.) Hz. Hatice'den olan en küçük kızı, Hz. Ali'nin hanımı, Hasan, Hüseyin, Zeynep ve Ümmü Gülsüm'ün annesidir.

Hz. Fatıma validemiz, Hz. Muhammed'in, peygamber olarak gönderilişinin 5.yılında dünyaya gelmiştir. O, yaşının küçük olması sebebiyle ve özellikle annesi Hz. Hatice'nin vefatından sonra sevgili babasının yanından hiç ayrılmamıştır. Peygamberimize (s.a.s.) en çok benzeyen ve en yakın olan Hz. Fatıma, O'nun mücadelesinde başından sonuna kadar en sağlam destekçisi olmuştur.

Hiç şüphesiz O, babası Hz. Muhammed'in (s.a.s.) denetiminde yetişerek aldığı terbiyeyle Müslüman kadınlar için büyük ve önemli bir örnektir.

ENBİYÂ SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 112 âyettir.

“Enbiya”, peygamberler demektir.

Sûrede, temel konu olarak peygamberlerden, onların tevhit davası uğrunda verdikleri mücadelelerden bahsedilmektedir.

Ayrıca, Allah'ın birliği O'nun eş, ortak ve çocuk edinmekten münezzehe olduğu, vahiy, peygamberlik ve insanların, vahiy karşısındaki tutumu, kıyamet alametleri, öldükten sonra dirilme ve hesap verme gibi İslamın temel inançları ele alınmaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

*Derin sefalet gibi büyük zenginlik de güzel hislerin gelişmesine engel olur.
(Cenap Şahabettin)*

SÜMEYRA bnt. KAYS

Medineli bu hanım sahabi, Uhud savaşı esnasında ortaya koyduğu tavrıyla hatırlanır.

Yüreğinde güçlü bir iman ve Peygamber sevgisi taşıyan bu hanım Uhud'a babası, kocası, kardeşi ve iki oğlunu göndermişti. Müslümanların mağlubiyet haberlerinin yanı sıra Allah Rasûlünün selameti hakkında bir takım olumsuz haberler Medine'ye ulaştığında bir grup kadınla birlikte savaş meydanına koştu. Oraya vardığında yakınlarının cesetleri ile karşılaştı. Yanındakiler onu teselli etmeye çalışıyorlardı. Fakat onun ağzından ısrarla şu soru dökülüyordu: "Rasûlullah nasıl?" Peygamberimizi bulduğunda 'Ya Rasûlallah! Sen sağ olduktan sonra her türlü musibet hiç gelir bana' demişti.

HAC SÛRESİ

Hac sûresi, 27. ayetinde hac ibadetinden bahsettiği için bu adı almıştır.

İlk 24 ayeti Mekke'de, geri kalan kısmı ise Medine'de nazil olmuştur.

Kur'an'da 22. sırada yer alır. Tamamı 78 ayettir.

Sûrede ayrıca Mekkeli müşriklerin hac ibadetini engellemeye haklarının olmadığı, kıyamet gününün dehşeti, cihat ve helak edilmiş eski toplumların durumları anlatılmaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

*Dahiliğin ne memleketi ne asrı olur; her yer ve zaman onundur.
(Cenap Şahabettin)*

İSLAM KARDEŞLİĞİ

İslam'a göre Müslümanların tamamı birbirlerinin din kardeşleridir. Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyrulur: *"Müminler ancak kardeşlerdir. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin."* (Hucurat, 49/10)

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) de, iman kardeşliğinin önündeki her türlü engeli ortadan kaldırarak bütün mü'minleri kardeş ilan etmiştir.

İslam kardeşliği, 'Allah için sevme' ilkesi etrafında kurulmuş samimiyete dayalı bir bağıdır. Bu sebeple İslam kardeşliği, Müslümanlar arasında en sağlam ve kalıcı olan bir bağıdır.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.); *"Birbirinize kin tutmayınız, haset etmeyiniz, sırt dönmeyiniz ve ilginizi kesmeyiniz. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz"* buyurmaktadır. (Buhârî, "Edeb", 57, 58, 62)

MÜ'MİNÜN SÛRESİ

Kur'an'ın 23. sûresidir. Mektep döneminde inmiştir. 118 ayettir. Adını, ilk ayette geçen "el-Mü'minûn" kelimesinden alır.

"Mü'minûn", inananlar anlamındadır. Sûrede, inananların üstün nitelikleri, ahlaki meziyetleri anlatılmaktadır.

Ayrıca insanın oluşum evrelerinden, Hz. Nûh, Hz. Mûsâ, Hz. Hârûn ve diğer peygamberlerden, bunların yolundan giden ümmetlerin ve onların yolundan sapan inkârcıların özelliklerinden bahsedilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

*Yaşadığı zamanı beğenmemek, zavallılığın en yaygın şeklidir.
(Cenap Şahabettin)*

NAMAZA HAZIRLIK ABDEST (HUZURA ÇIKIŞ)

Allah (c.c.), kullarından elbiselerini temiz tutmalarını istediği gibi (Müddessir, 74/4) namaza hazırlık için de bedeni temizlik olarak abdesti emretmiştir. Namaz huzurda olma haliyse, abdest, huzura çıkmanın ön hazırlığıdır. (Maide, 5/6) İnsanın çok özel bir buluşmaya, randevuya giderken veya bir makama çıkmaya hazırlanırken kendine çeki düzen vermesi gibidir. Abdest esnasında yapılan niyet ve okunan dualar, kulun bedeni hazırlıklar yanında kalbi ve ruhi hazırlıklarını gösterir niteliktedir. Namazla yapılacak manevi seyahat öncesi bir hazırlık, yolcunun yol hazırlığıdır abdest. Günde beş defa tekrar eden maddi temizlik ve manevi hazırlık, insanın kemale ermesi için büyük öneme haizdir. Günümüz tıp dünyasında da bunun pek çok faydaları tespit edilmiştir.

NÛR SÛRESİ

Kur'an'ın 24. sûresi olup 64 âyettir. Medine döneminde indirilmiştir. Sûre ismini 35. âyette zikredilen "Allah göklerin ve yerin nurudur" ifadesinden alır.

Sûrede sosyal hayatla ilgili meselelerden bahisle iffet sahibi olmanın gerekliliği, ikiyüzlülüğün kötülüğü vurgulanır.

Dünya işlerine rağmen ibadetlerini yerine getiren iyi amel sahibi müminlerin Allah'ın mülkünün asıl varisleri olduğu müjdelendir.

ÖZLÜ SÖZ

Nereye çıktığını bilmediğin yolun basiret gereği en iyi çaresi, ortasında durmaktır.

(Cenap Şahabettin)

EVLİLİĞİN SONA ERMESİNİN SONUÇLARI

Dinimizde boşanma ile, evlilik hukuku biter ve yeni bir takım hak ve sorumluluklar başlar. İşte onlardan bir bölümü:

1. Kadın adet görüyorsa, üç âdet görüp temizlenmedikçe başkasıyla evlenemez. Buna iddet müddeti denir. Hamilenin iddeti doğuma kadar, kocası ölen kadının iddeti dört ay on gündür.
2. İddet süresince kadın kocasının evinde kalma ve nafakasını alma hakkına sahiptir. Çocukların bakımı anneye, nafakası babaya aittir.
3. Üç defa üç ayrı zamanda hanımını boşayan bir erkek, kadın başkasıyla geçerli bir evlilik yapıp dul kalmadıkça onunla tekrar evlenemez.
4. Boşanan çiftler birbirine mirasçı olamaz.

FURKAN SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 77 ayettir. Sûre, adını ilk ayette geçen “el Furkan” kelimesinden almaktadır, Furkan, “hak ile batılı birbirinden ayıran” demek olup Kur’an’ın isimlerinden biridir.

Sûrede temel konular olarak Hz. Peygamberin tüm insanlığa gönderildiği, onun tebliğ sırasında karşılaştığı zorluklar ve şirkin kökünün kazanacağı, geçmiş ümmetlerin hayatlarından örnekler de verilerek ele alınmaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

*Gölgede yaşayanlar güneşi göremezler.
(Cenap Şahabettin)*

KELİME-İ TEVHİD

Kelime-i Tevhid; birleştirme, birleme, Allah'ın bir olduğunu kabul etme, Allah'tan başka ilah olmadığına iman etme ve "Allah birdir, Muhammed onun Rasulüdur" cümlelerini samimiyetle söylemektir.

Tevhid inancının esasını teşkil eden dinlerin hepsinin de ortak noktası, semavi din oluşlarıdır. Bu sebeple Kelime-i Tevhid, yeryüzüne indirilmiş bütün hak dinlerin temelini oluşturur. Dolayısı ile tevhid inancından yoksun olan bir dinin Allah katında hiçbir değeri yoktur. Bu hususta Kur'an; *"İşte sizin Rabbiniz Allah. O'ndan başka hiçbir ilah yoktur. O, her şeyin yaratıcısıdır. Öyle ise O'na kulluk edin. O, her şeye vekildir."* buyuruyor. (En'am, 6/102) İşlam dininin esasını felah ve kurtuluşumuza vesile olan "Lâilâhe İllâllah, Muhammedün Rasulüllah" Kelime-i Tevhidi teşkil etmektedir.

Tevhid Kelimesini, samimi bir şekilde dilimizle ikrar, Kalbimizle de tasdik ederek hayatımızın her safhasında yaşattığımız takdirde, şirkin her çeşidinden arınmış sadece Allah'ın emirlerine boyun eğmiş oluruz.

şU'ARÂ SÜRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 227 âyettir. Kur'an-ı Kerim'in 26. sûresidir. Sûre, adını 224. âyette geçen "eş-şu'arâ" kelimesinden almıştır.

"şu'arâ"; şairler demektir. Sûrede; başlıca Mûsâ, İbrahim, Nûh, Hüd, Salih ve şuayb peygamberlerin kıssaları dile getirilmektedir.

Ayrıca müşriklerin, Kur'an'ın vahiy dışı bir kaynağa dayalı olduğu iddialarına karşılık, onun bir vahiy eseri olduğu vurgulanmaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

Geleceği olmayan başarılar, gerçekte gizli bozgunlardır. Kokmuş yumurtayı ezen, kokusuna dayanmalıdır.

(Cenap şahabettin)

VATAN SEVGİSİ

İnsanlar fert olarak bir meskene, oturacakları bir yuvaya muhtaç oldukları gibi millet olarak da bir vatana muhtaçtırlar. Evsiz barksız insanların dünyada huzur içerisinde yaşamaları mümkün olmadığı gibi, vatansız insanların da huzur ve saadet içerisinde yaşamaları mümkün değildir. Onun için dilimizde: "Allah kimseyi dünyada vatansız, ahirette imansız etmesin." denilmiştir. Milletler, dünyada huzur, saadet ve güven içerisinde yaşayabilmeleri için mutlaka bir vatana muhtaç oldukları gibi, dinlerini rahatça yaşayabilmeleri, ibadet ve taatlarını serbestçe yapabilmeleri, çocuklarını istedikleri şekilde eğitebilmeleri için de bir vatana muhtaçtırlar. Milletleri ayakta tutan ve fertler arasındaki birlik ve beraberliği sağlayan ahlâkî değerlerden biri de hiç şüphesiz vatan sevgisidir.

NEML SÛRESİ

Mekke döneminde inmiştir.

Sûrenin adını 18.ayetteki "karıncalar" anlamındaki "Neml" kelimesinden almıştır. Doksan üç ayettir.

Sûrede Allah'ın sonsuz ilmi ve kudreti kozmik delillerle ispat edilmekte, kalplerde gizlenenler dahil olmak üzere evrende var olan hiçbir şeyin Allah'a gizli kalmayacağı, müşriklerin yaptıklarının ise bâtil olduğu vurgulanmaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

*Ölçü her şeyde gereklidir. Nezakette daha çok!
(Cenap Şahabettin)*

KÜLTÜRÜMÜZDE EHL-İ BEYT SEVGİSİ

Ehl-i beyt, Hz. Peygamber'in ev halkı, aile bireyleridir. Yaygın anlayışa göre Peygamber'in eşleri ile kızı Fatıma, damadı Hz. Ali ve torunları Hz. Hasan ve Hüseyin ehl-i beyt kapsamına girmektedir. Hz. Peygamber bir hadisinde, *"Sizi nimetleriyle donattığı için Allah'ı seviniz. Allah'ı sevmenizden dolayı beni seviniz. Benden dolayı da ehl-i beytimi seviniz"* buyurmuş (Tirmizî, "Menâkıb", 32), istisnalar hariç, bütün Müslümanlar ehl-i beyti candan sevmişlerdir. Bu çerçevede kültürümüzde de ehl-i beyt sevgisine özel önem verilmiştir. Onlarla ilgili kitaplar kaleme alınmış, isimleri çocuklarımıza ad olarak konulmuş, soylarına ayrı bir ihtiram gösterilmiş, ayrıca tarihte ehl-i beyt neslinden gelenlerin işlerini düzenlemek üzere Nakibü'l-eş-rafık kurumu tesis edilmiştir.

KASAS SÜRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 88 âyettir. Süre adını, 25. âyette geçen "el-Kasas" kelimesinden almıştır.

Kasas, kıssalar anlamında olup Kur'an'da geçen kıssa ve olaylar için kullanılır. Sûrede başlıca Hz. Mûsâ'nın çocukluğunu, peygamber oluşunu, Musevileri Mısır'dan çıkarmasını ve Firavun ile ordusunun boğulmasını kapsayan süreç anlatılmaktadır. Ayrıca küfre saplanıp maddi servet ve kudrete bel bağlamanın kötü akıbetini vurgulamak üzere Kârûn kıssasına yer verilmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

Hakiki dost sıkıntılı zamanlarda, senin gurur ve izzet-i nefsini kırmadan, sana yardım edendir.

(Hz. Ali)

HASTA ZİYARETİ

Toplum hayatında birlik, beraberlik, yardımlaşma, merhamet ve sevginin hakim olmasını öngören yüce dinimizin güzel öğütlerinden biri de hastaları ziyaret etmektir.

Hasta ziyareti, toplum içinde insanların kaynaşmasına birlik ve beraberlik ruhunun pekişmesine sebep olmaktadır.

Peygamberimiz hasta ziyaretine büyük önem verirdi. Ashabın durumunu yakından izlerdi. Onlardan birini birkaç gün göremeyince, sorar soruştururdu. Hasta olduğunu öğrenirse hemen onun ziyaretine gider, hatırını sorar, iyileşmesi için dua ederdi.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bir hadisinde: *“Bir Müslüman, Müslüman kardeşini hasta iken ziyaret ettiğinde, hastanın yanından ayrılana kadar. O ziyaretçi cennet bahçesinde yaşar.”* buyurmuştur. (Tecrid Terc. C4, Sh. 277)

ANKEBÛT SÛRESİ

Ankebût sûresi Kur’ân-ı Kerîm’in yirmi dokuzuncu sûresi olup altmış dokuz âyettir.

Mekke devrinde inmiştir.

Sûre. ismini 41. âyetteki “Örümcek” anlamına gelen el-ankebût kelimesinden alır. Bu âyette Allah’tan başkasına güvenenlerin durumu. ördüğü ağa güvenen örümceğin haline benzetilir.

Müminlerin Allah’a güvenmeleri. O’nun emirleri doğrultusunda hareket etmeleri gerektiğine dikkat çekilir.

ÖZLÜ SÖZ

İlâhî! Hamdini sözüme sertâc ettim, zikrini kalbime mi’râc ettim, kitabını kendime minhac ettim. Ben yoktum vâr ettin, varlığından haberdâr ettin, aşkınlıkla gönlümü bîkarar ettin. (Elmalılı Hamdi Yazır)

PAYLAŞMA BİLİNCİ

İslam'da sosyal hayatın önemli kurallarından biri de yardımlaşma ve paylaşmadır.

Yardımlaşma ve paylaşma, insanlar arasındaki birlik ve beraberliği güçlendirir, toplumu canlı tutar. Kur'an-ı Kerim'de; *"Allahın sana verdiği şeylerde ahiret yurdunu ara. Dünyadan da nasibini unutma. Allah'ın sana iyilik yaptığı gibi sen de iyilik yap ve yeryüzünde bozgunculuk isteme..."* (Kasas, 28/77) buyrulmaktadır.

Peygamber Efendimiz (s.a.s.) bir hadis-i şerifinde şöyle buyurur: *"Müslüman Müslümanın kardeşidir Ona zulmetmez, onu zalimlerin eline teslim etmez Bir kimse Müslüman kardeşinin ihtiyacını karşılarsa Allah da ona yardım eder .."* (Buhari, "Mezalim", 3)

RÛM SÛRESİ

Kur'an-ı Kerim'in 30. sûresi olup, 60 ayettir. Mekki sûrelerden olup, adını 2. ayetteki "Rum" kelimesinden almaktadır. Sûrenin ilk âyetleri, Bizansla İran arasında meydana gelen savaşların tevhid ve putperestlikle ilişkilendirilmesi sebebiyle nazil olmuş ve ilâhî bir dine tabi olan Rumların ateşe tapanlar karşısında zafer kazanacağı haberi verilerek Müslümanlar teselli edilmiştir.

Ayrıca bu sûrede; âhiret hayatı, inkârcıların ve zalimlerin akıbetleri, her şeyin tek hâkiminin Allah olduğu, yaradılış, ölüm ve sonrası, aile hayatındaki huzur, fâizin malları çoğaltmadığı; zekatın ise bir bereket kaynağı olduğu vurgulanmaktadır.

ÖZLÜ SÖZ

(İlâhî!) İnanetine sığındım, kapına geldim, hidayetine sığındım lütfuna geldim, kulluk edemedim affına geldim. Şaşırtma beni doğruyu söylet, neşeni duyur, hakikati öğret. (Elmalılı Hamdi Yazır)

HAYA İMANDANDIR

Sözlükte ‘utanma, çekinme, vazgeçme’ gibi anlamlara gelen hayâ; ahlaki manada, kınanma endişesiyle kurallara aykırı davranmaktan kaçınma ve bunu sağlayan duygu demektir.

İnsanın yaratılıştan sahip olduğu hayâ duygusunun gelişmesinde ve davranışlara yansımada dinin önemli bir yeri vardır. Peygamberimiz; *“Her dinin bir ahlakı vardır; İslam’ın ahlakı da hayâdır.”* (İbn Mace, “Zühd”, 17), *“Hayâ iman dandır.”* (Buhari, “İman”, 16), *“Hayâ bütünüyle hayırdır.”* (Müslim, “İman”, 61), *“Hayâ sadece hayır (iyilik) getirir.”* (Buhari, “Edep”, 77)

Peygamberimizin konuyla ilgili hadisleri; hayânın imanla ilişkisine dikkat çekmenin yanı sıra, onun bütünüyle hayır olduğuna ve her türlü hayra vesile olduğuna vurgu yapmaktadır.

İslam alimlerinin; ‘Allah’ın emir ve yasaklarına aykırı davranmaktan sakınmak’ tanımıyla daha geniş bir anlam kazanan hayâ duygusu, bu yönüyle sadece birey vicdanına bağlı ahlaki bir özellik olarak kalmayıp, toplumsal huzur ve barışa da önemli katkıları olan bir ameldir.

LOKMÂN SÜRESİ

Mekke döneminde inmiştir. 34 âyettir. Süre, adını 12. ve 13. âyetlerde anılan Hz. Lokmân’dan almıştır.

Sûrede başlıca, Hz. Lokmân’ın oğluna öğütleri, tevhid, peygamberlik, öldükten sonra dirilme, ana babaya saygı gösterip meşru buyruklarına uyma, sorumluluk duygusu, iyilik için çalışma, sabır, tevazu ve haşır konularına dikkat çekilmekte, kıyamet günü için hazırlıklı olunması öğütlenmektedir.

ÖZLÜ SÖZ

(İlâhi!) Sen duyurmazsan ben duyamam, sen söylemezsen ben söyleyemem, sen sevdirmezsen ben sevdiremem. Sevdirdi bize hep sevdiklerini, yerdir bize hep yerdiklerini, yar et bize erdirdiklerini. (Elmalı Hamdi Yazır)